

Юридична Україна

ЩОМІСЯЧНИЙ НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

№ 8 (248)

Заснований у січні 2003 р.

Legal Ukraine

The magazine is published once a month, in Ukrainian
Magazine was founded in January 2003

ISSN 2308-9636

DOI 10.37749/2308-9636-2023-8(248)

Співзасновники:

Київський регіональний центр
Національної академії правових наук України,

Науково-дослідний інститут
приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака
Національної академії правових наук України,

ТОВ "Юрінком Інтер"

Видавець: ТОВ "Юрінком Інтер"

Founders:

*Kyiv Regional Center of the National Academy of Law Sciences of Ukraine;
Research Institute for Private Law and Entrepreneurship named after Academician
F. G. Burchak of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine;
Yurincom Inter Limited Liability Company.*

Publisher:

Yurincom Inter Limited Liability Company is the first Ukrainian law publishing house.

Згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України від 2 червня 2020 р.
№886 журнал "Юридична Україна" включено до Переліку наукових фахових видань
України, яким присвоєна категорія "Б",
в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових
ступенів доктора і кандидата юридичних наук.

Київ
Юрінком Інтер
2023

РЕДАКЦІЙНА РАДА:

- О. Д. Крупчан*, доктор юридичних наук, професор (**голова ради**),
М. К. Галянтич, доктор юридичних наук, професор (**заступник голови ради**),
О. О. Бакалінська, доктор юридичних наук, професор,
О. А. Беляневич, доктор юридичних наук, професор,
Ю. П. Бурило, доктор юридичних наук,
Г. В. Буяджи, доктор юридичних наук, доцент,
Вільям Еліот Батлер, доктор юридичних наук, професор (США)
О. М. Вінник, доктор юридичних наук, професор,
А. Б. Гриняк, доктор юридичних наук, професор,
Б. В. Деревянко, доктор юридичних наук, професор,
О. В. Дзера, доктор юридичних наук, професор,
- Ю. О. Заїка*, доктор юридичних наук, професор,
О. В. Зайчук, доктор юридичних наук,
О. С. Захарова, кандидат юридичних наук, професор
В. В. Комаров, доктор юридичних наук, професор,
О. В. Кресін, доктор юридичних наук,
Н. С. Кузнєцова, доктор юридичних наук, професор,
О. І. Нелін, доктор юридичних наук, професор,
О. П. Орлюк, доктор юридичних наук, професор.
В. Д. Примак, доктор юридичних наук, професор,
О. В. Совгіря, доктор юридичних наук, професор,
М. О. Теплюк, доктор юридичних наук,
О. О. Штефан, доктор юридичних наук.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

- О. Л. Копиленко*, доктор юридичних наук, професор (**голова колегії**),
В. С. Ковальський, доктор юридичних наук, доцент (**заступник голови колегії**),
М. К. Галянтич, доктор юридичних наук, професор,
В. В. Кочин, кандидат юридичних наук, доцент,
О. Д. Крупчан, доктор юридичних наук, професор,
Р. А. Майданик, доктор юридичних наук, професор,
В. М. Махінчук, доктор юридичних наук, професор,
С. В. Бобровник, доктор юридичних наук, професор,
П. С. Берзін, доктор юридичних наук, професор,
- В. А. Васильєва*, доктор юридичних наук, професор,
В. В. Костицький, доктор юридичних наук, професор,
А. В. Коструба, доктор юридичних наук, професор,
О. Ф. Мельничук, доктор юридичних наук
Л. Г. Матвєєва, доктор юридичних наук, професор,
Н. В. Міловська, кандидат юридичних наук, доцент,
Л. М. Ніколенко, доктор юридичних наук, професор,
Н. П. Шишкова, доктор юридичних наук, професор (Чеська Республіка).

Журнал рекомендовано до друку Вченою радою Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України (протокол № 2 від 22.02.2023).

© Юрінком Інтер, 2023

EDITORIAL COUNCIL:

- O. D. Krupchan*, Doctor of Laws, Professor
(Chairman of the Council),
M. K. Galantych, Doctor of Laws, Professor
(Deputy Chairman of the Council),
O. A. Bakalinska, Doctor of Laws, Professor,
William Elliott Butler, Doctor of Laws,
Professor (USA),
O. A. Belianevich, Doctor of Laws, Professor,
Y. P. Burilo, Doctor of Law, Associate
Professor,
G. V. Buyadzhi, Doctor of Laws, Professor,
A. B. Grinyak, Doctor of Laws, Professor,
B. V. Derevyanko, Doctor of Laws, Professor,
O. V. Dzera, Doctor of Laws, Professor,
V. V. Komarov, Doctor of Laws, Professor,
- O. V. Kresin*, Doctor of Laws,
N. S. Kuznetsova, Doctor of Laws, Professor,
O. I. Nelin, Doctor of Laws, Professor,
A. P. Orlyuk, Doctor of Laws, Professor,
V. D. Prima, Doctor of Laws, Professor,
O. O. Stefak, n, Doctor of Law, Associate
Professor,
O. V. Sovgyrya, Doctor of Laws, Professor,
M. O. Tepliuk, Doctor of Laws,
O. M. Vinnik, Doctor of Laws, Professor,
O. V. Zaichuk, Doctor of Laws,
Y. A. Zaika, Doctor of Laws, Professor.
O. S. Zakharova, Candidate of Laws,
Professor

EDITORIAL BOARD:

- O. L. Kopylenko*, Doctor of Laws, Professor
(Chairman of the Board),
V. S. Kovalsky, Doctor of Laws, Associate
Professor **(Deputy Chairman of the Board)**,
M. K. Galantych, Doctor of Laws,
Professor,
V. V. Kochin, Candidate of Laws, Associate
Professor,
A. D. Krupchan, Doctor of Laws, Professor,
M. A. Maidanyk, Doctor of Laws,
Professor,
V. M. Mahinchuk, Doctor of Laws,
Professor,
- S. V. Bobrovnik*, Doctor of Laws, Professor,
P. S. Berzin, Doctor of Laws, Professor,
V. A. Vasylieva, Doctor of Laws, Professor,
V. V. Kostitsky, Doctor of Laws, Professor,
A. V. Kostruba, Doctor of Laws, Professor,
O. F. Melnychuk, Doctor of Laws
L. G. Matveeva, Doctor of Laws, Professor,
N. V. Milovska, Candidate of Laws,
Associate Professor,
L. M. Nikolenko, Doctor of Laws,
Professor,
N. P. Shyshkova, Doctor of Laws, Professor
(Czech Republic).

**The Academic Council of the Research Institute for Private Law and Entrepreneurship
named after Academician F. G. Burchaof the National Academy of Legal Sciences of Ukraine
(Protocol No. 2 from 22.02.2023)**

ЗМІСТ

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС

- Гетманцев М. О. До питання судового контролю за виконанням судових рішень..... 6
Штефан О. Витребування доказів з ініціативи суду
в механізмі забезпечення ефективного цивільного судочинства..... 15

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО

- Рудь Ю. М. Парламент Великобританії: особливості структури та традиції.....22

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

- Бантшиєв О. Ф., Величко М. В., Салагор І. М. Доцільність внесення змін шляхом
включення нової статті біоцид (442-1) у КК України згідно відповідності
до міжнародного законодавства 28

СУДОУСТРІЙ, ПРОКУРАТУРА, АДВОКАТУРА

- Чумак В. В. Сутність та особливості правового статусу Служби судової охорони України.....37

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС

- Минюк О. Ю. Електронні докази та можливі шляхи їх витребування
у господарському процесі.....44

КОРПОРАТИВНЕ ПРАВО

- Гевко В. Л. Захист права як елемент у структурі суб'єктивного корпоративного
права особи.....51

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО

- Дуліба Є. В., Теремецький В. І. Актуальні проблеми закриття проваджень у справах
про адміністративні правопорушення за статтею 130 кодексу України
про адміністративні правопорушення під час судового розгляду 56

CONTENTS

CIVIL LAW AND PROCEDURE

- Hetmantsev M. O.* On the issue of judicial control according to implementation of court decisions 6
- Shtefan O.* Demanding of evidence at the initiative of the court in the mechanism of ensuring effective civil justice 15

CONSTITUTIONAL RIGHT

- Rud Yu. M.* The parliament of Great Britain: features of the structure and traditions 22

CRIMINAL LAW

- Bantyshev O. F., Velichko M. V., Salahor I. M.* The appropriateness of introducing the amended way of inclusion of the new article biocide (442-1) in the code of ukraine according to compliance with international legislation 28

JUDICIARY, PROSECUTOR'S OFFICE, ADVOCATE OFFICE

- Chumak V. V.* The essence and peculiarities of the legal status of the Judicial Protection Service of Ukraine 37

COMMERCIAL LAW AND PROCESS

- Mynyuk O. Yu.* Electronic evidence and possible ways of claiming it in the economic process 44

CORPORATE LAW

- Gevko V.* Protection of rights as an element in the structure of subjective corporate law of a person 51

ADMINISTRATIVE LAW

- Duliba Ye., Teremetskyi V.* Current issues of closing proceedings in cases of administrative offences under article 130 of the code of ukraine on administrative offences during court proceedings 56

УДК 347.9

DOI 10.37749/2308-9636-2023-8(248)-2

О. Штефан,

доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник відділу захисту прав інтелектуальної власності НДІ ІВ НАПрН України

ORCID ID: 0000-0002-6334-0040

ВИТРЕБУВАННЯ ДОКАЗІВ З ІНІЦІАТИВИ СУДУ В МЕХАНІЗМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА

Положення процесуального законодавства щодо можливості витребування доказів за ініціативою суду у випадку недобросовісної поведінки сторони щодо доказів покликане зберегти баланс між змагальністю сторін, що забезпечує реалізацію приватноправового інтересу у цивільному судочинстві, та активністю суду в контексті принципу суддівського керівництва процесом, що відбиває публічно-правовий інтерес в ефективності цивільного судочинства. Необхідність збереження відповідного балансу прямо впливає із норми, що регулює завдання цивільного судочинства, якими є справедливий, неупереджений та своєчасний розгляд і вирішення цивільних справ з метою ефективного захисту порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів держави (ч. 1 ст. 2 ЦПК). Можливість збирання доказів судом за власною ініціативою за чинним ЦПК України мають обґрунтовуватися не як виключення із принципу змагальності, а як реалізація принципу пропорційності та балансу приватних і публічних інтересів в контексті завдань та мети цивільного судочинства. Завдання законодавця при регламентації конструкції доказування полягає у забезпеченні гармонічного поєднання активності сторін та суду в цивільному судочинстві. Активність сторін відбиває приватноправові засади змагального процесу, а активність суду публічно-правовий інтерес у ефективності.

Водночас аналіз судової практики виявив певні недоліки суду щодо змісту ухвал про витребування доказів з власної ініціативи, що можна пояснити відсутністю визначення недобросовісної поведінки сторін щодо доказів, а відповідно й різних юридичних наслідків за її різні прояви.

У результаті аналізу цивільного процесуального законодавства, дослідження судової практики був зроблений висновок, що сама по собі недобросовісна поведінка сторін щодо доказів, в залежності від її змісту може мати різні юридичні наслідки – витребування доказів з ініціативи суду, заходи процесуального примусу (тимчасове вилучення доказів для дослідження судом), постановлення окремої ухвали. Відтак нечіткість законодавства щодо визначення підстав активності суду у доказовій діяльності впливає на формування підходів суду, що інколи є суперечливими.

Ключові слова: цивільне судочинство, докази, витребування доказів з ініціативи суду, ухвала суду, цивільна справа, дискреційні повноваження суду.

Постановка проблеми. Метою процесу доказування, виходячи із змісту ст. 76 ЦПК України є встановлення наявності або відсутності обставин (фактів), що обґрунтовують вимоги й заперечення учасників справи, інші обставини, які мають значення для вирішення справи. Досягненню мети процесу

доказування сприятиме всебічне, повне, об'єктивне з'ясування всіх обставин, що мають істотне значення для правильного розгляду і вирішення справи, що своєю чергою, забезпечать мету цивільного судочинства — ефективний захист порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів